Б и б л и о т̄ е к а „ Л и н к ”

књиīа 20

Copyright © 2026 Милорад Бојовић

Copyright © 2026 за Србију и Црну Гору, АГОРА

Ова публикација се у целини или у деловима не сме умножавати, прештампавати или преносити у било којој форми или било којим средством без дозволе аутора или издавача, нити може бити на било који други начин или било којим другим средствима дистрибуирана или умножавана без одобрења издавача. Сва права за објављивање ове књиге задржавају аутор и издавач по одредбама закона о ауторским правима.

Милорад Бојовић

ДНЕВНИК СРПСКЕ ПОЛИТИЧКЕ ДЕСТРУКЦИЈЕ

Демонтажа свих наших митова

АРХИВ ВОЈВОДИНЕ

АГΩРА

УВОД

Ко има права да записује и тумачи успомене свог народа? Одговор је једноставан – свако ко је био сведок личности и догађаја који су драматично утицали на судбину државе и грађана, и о којима треба оставити чињенични запис! Истинито сведочанство!

Пред читаоцем је хрестоматија текстова и колумни, објављених између 2000. и 2026. године. Издавач ме ставио пред деликатан изазов. Требало је изнова прочитати 3.000 текстова, насталих током 26 година, и одбрати 80. Нису поређани хронолошки. На читаоцу је да одреди редослед читања. Како год да им приступи, они ће се склопити у једну целину.

Од 2000. године до данас радим само једно – водим дневник српске деструкције. Записујем и објашњавам очигледно. И, што је још важније, дефинишем оно што је остајало скривено између редова, што грађани нису стизали да виде, или разумеју, у шуми вести пласираних са свесном намером стварања комуникационог шума.

Књига нема тенденцију да буде оптужница против групација и појединаца који су уништавали државу и сводили је на ниво комисиона за задовољавање личних и страних интереса. Она је пре правоснажна пресуда коју су својим поступцима сами против себе исписали њени главни протагонисти. Избор текстова следи Хегелов принцип да постоје три типа разматрања историје: изворна, рефлектирана и филозофска. Догађаји су осветљени кроз контекстуалан приступ који објашњава узроке и последице. Чин, вољу, намеру, и што је најважније мотиве. Без мотива је свако кривично дело тек обичан инцидент. Преступ без смисла. А кривично право нас учи да су само афекти и нехати такви. Одсудни мотив се тумачи кроз испитивање узрочне везе међу догађајима, и невидљивим збивањима која су им претходила, а која су видљива из последица. Да би се случај тумачио неопходно је његово разрешење. Било је неопходно извести генезу, како се и са којим циљем се десио 5. октобар? Шта му је претходило и са којим намерама?

У политици нема инцидената. И нема случајности. Продаја и гашење фабрика, укидање СР Југославије и Државне заједнице Србије и Црне Горе, допуштање да Косово прогласи независност, а народ осиромаши, не представља ни афект ни нехат него свесну радњу мотивисану личном грамзивошћу на штету грађана.

Нисам неми сведок историје. Нисам кибицер. Новинарством нисам почео да се бавим са циљем да будем пуки преносилац туђих идеја. Још мање да, као многе колеге, будем пропагандни мегафон „проевропске" и „продемократске" власти. Оловке и бележнице сам се латио из искључиве жеље да будем хроничар политике промашености. Да будем пожарни на мртвој straжи памети људске – што би рекао Крлежа. Да Србе упозоравам да су их 12 година крали и варали сваког дана.

Ћутање би било саучесништво у злочину. Ко не верује, нека прочита бар једно од двадесетак научних истраживања о ефектима приватизације. Може да посети архиве Матице српске или Народне библиотеке. А може и једноставно да се провоза Србијом и види има ли фабрика о којим пишем, или су уништене.

Не пишем о негативној политици актулене опозиције зато што је лако писати против, јер нису на власти. Писао сам још више кад су на власти били! Од 3.000 текстова већина је била о њима. Хапсили су ме. Изводили на преки суд. Тужили су ме 25 пута. Упркос свему томе пуних четврт века нудим аргументе зашто је по Србију погубно да они управљају земљом.

Моје противљење није политичко. Већ рационално. Тумачење ниједног догађаја није производ мог слободног уверења, или интуиције. Оно је производ аналитичке методологије. Установили су је научници који су се бавили обликовањем јавног мњења. Лингвисти, филозофи, психолози, пропагандисти који су бавили утврђивањем тачних узрока и последица одређених људских акција, поступака и одлука. Догађаји који су описани поткрепљени су чињеницама и доказима да случајности нема. Да је све изведено плански и срачунато.

Избор текстова представља штиво оријентир. Упозоравајућу поруку младима да политика левог либерализма и десног снобизма има сто лица, и да ниједно није истинито. Шопенхауер не греши кад каже да је карактер непроменљив. Исте особе, у истим или сличним околностима учиниле би исту ствар. Књига је припремљена са надом да политику после 12 месеци блокада и раздора, можемо вратити њеној изворној сврси – добробити људи. Да можемо зауставити ход над амбисом деструктивног. Да мржњу можемо оставити по страни и одабрти разум.

Не болујем од амбиције да текстови из ове књиге могу представљати прекретницу у консолидацији друштва, али сам уверен да конструктивна употреба чињеница може допринети да се превазиђе наметнути фанатизам неразумности и следбеништво погрешности.

ОБРНУТА ИСТИНА

Право почиње где престаје поштење

Је ли идеја права да штити правду или да помаже преступницима? Како спавају такви адвокати? Да ли би исто поступали да се неко њима близак тој страшној 3. маја нашао на Костином нишану? Шта је у њиховој свести? Шта бране? Шта би радили да је њихово дете тој дана било тамо? Да ли би доказивали да је Коста жртва лошег друштвеног система вредности

(Дневник, 7. јул 2024)

Где почиње софизам престаје истина, тврдио је Сократ. Где престаје поштење почиње право, тврдили су многи филозофи. Не спорим. Честити људи све у животу реше договором. С међусобним уважавањем. И све раде у корист друштва. Право, судови и адвокати требају само оном који жели да превари, да се заштити од превараната или који жели да почини злочин. И да избегне затворску казну.

Малолетни Коста К.*, који је мучки и безобзирно убио деветоро својих школских другова и другарица знајући да не може бити кривично гоњен јер је малолетан, представља доказ да криминални ум право тумачи на нечастан и безобзиран начин. Његови родитељи кажу да нису криви. Да нису одговорни за смрт деветоро невине деце. Њихови адвокати тврде да нема ничег ненормалног у томе што је отац водио Косту да научи да пуца из пиштоља. Да је то као да га је учио да вози бицикл. Други адвокати Костиних родитеља настоје да докажу да су деца која су крвнички ликвидирана сама крива за своју смрт.

Адвокатура је у својој суштини софистичко занимање. Професија без приговора савести. Многим адвокатима није важна истина, већ ослобађајућа пресуда. Или побеђена парница. Новац и популарност међу грађанима склоним да се туже и суде и преступницима су мерило етике. Чак се и мудраци, тек на крају, каже Тацит, ослобађају страсти према слави. Императив је ослобађање клијента без обзира на тежину преступа!

Јесу ли адвокати који се боре да на слободу изведу убице, из необјашњивих разлога попут Косте, или најокорелије криминалце попут Бе-

* Малолетни Коста К. (13) пуцајући из очевог пиштоља убио је 3. маја 2023. деветоро ђака и чувара и ранио још петоро ученика и наставницу историје у школи „Владислав Рибникар" у Београду.

ливукове групе, разграничили са собом шта раде? Шта је последица таквог приступа? Може се десити да бранилац погрешно верује да му је клијент невин. То су ретке ситуације. Али шта у случајевима какав је бестијална ликвидација деветоро недужне деце у Рибникару? Шта је ту невино? Шта те подстакне да се прихватиш таквог посла? Али не да штитиш правду од процесних злоупотреба, већ свим силама настојиш да злочинце учиниш невинима. Да кривце прикажеш као жртве.

Је ли адвокатура установљена да би се преступници ослобађали од заслуженог затвора? Је ли право постало наука да би људе учила како да изиграју закон или да сачувају закон тиме што правосудном систему неће дозволити да ради мимо закона? Да на штету окривљеног изводи доказе којих нема? Да невиног спасу од погрешне оптужбе? Је ли идеја права да штити правду или да помаже преступницима? Шта је правда? Кад погину невина деца, а браниоци настоје да докажу да су родитељи убице који су га обучавали да пуца невини? Је ли правда кад адвокати родитеље који су деци уместо играчака у руке ставили оружје приказују као невине жртве лошег система? Је ли правда кад адвокати настоје да докажу да децу није убио малолетни зликовац, већ да су погинула због лоших друштвених околности?

Како спавају такви адвокати? Да ли би исто поступали да се неко њима близак тог страшног 3. маја нашао на Костином нишану? Шта је у њиховој свести? Шта их подстиче да уместо правде заступају неправду? Да буду на страни кривде? Зашто су честитост заменили за меркантилизам? Шта бране? Шта би радили да је њихово дете тог дана било тамо? Да ли би доказивали да је Коста жртва лошег друштвеног система вредности?

Сваки човек мора имати право на правично суђење. Адвокати су претпоставка те правичности. Верује се да поседују знање и умеће које је заједмчени рецепт поштеног судског процеса. Под притиском јавности или притиском личне уобразиље, мањка храбрости и знања и вишка неоправдане сујете, судије греше чешће него што би требало. Доказ су спорови које је Србија изгубила у Стразбуру.

Овде није реч о томе. Овде је реч о предумишљају. О свесно испланираној стратегији да се изигра правосудни систем! То није погрешан приступ предмету. То је негативна етика. То је свесно искривљени процес мишљења, чији централни оријентир није добробит друштва, већ лична корист адвоката и његовог клијента! Право је претворено у пригодно оруђе користољубивог погледа на свет. И ма шта они мислили и говорили о томе, безосећајност није правичност. Ослобађање ниткова и хуља није суштина њихове професије. Они су је у то претворили.

Међу адвокатима који желе да породицу Кецмановић ослободе кривице налази се и човек који је каријеру изградио и обогатио се бранећи најгори олош; који је чак био основао и политичку странку, али је она, на срећу, трајала краће од сезоне парења тиског цвета.

Уместо уобичајених правних надмудривања, судије би могле да поставе неколико логичних питања Костиним родитељима. Али неће! Ово би Костине родитеље питала цела нормална и честита Србија! Чега се бојите? Зашто желите да избегнете затвор? Јесте ли ви или друштво васпитавали и одгајали убицу? Јесу ли му родитељи убијене деце или ви ставили пиштољ у руку? Кад сте га водили у стрељану, мислили сте да је то храбро! Где је сада храброст? Где је бахатост? Где је набусита надменост? Чега се бојите? Затвора? Казне? Тог истог је требало да се бојите раније! Пре него сте од сина направили злочинца.

Срамоте се не бојите чим се браните да нисте криви. Чим покушавате да за све окривите друштво. Где сте били? Шта сте радили? Јесте ли чули да човек целог живота бива оно што је понео из куће? Човек само васпитањем може постати човеком. Он није ништа друго до оно што од њега начини васпитање. Знате ли да се она убијена деца ничег нису бојала. Била су честита. Невина. Добра деца. Тиме што га нисте васпитали да буде пристојан, уљудан, честит и добар, ви сте саучесници у злочину свог сина. Он је био обарач у вашим рукама!

Ово би Костине родитеље питала цела нормална и честита Србија! Чега се бојите? Зашто желите да избегнете затвор? Јесте ли ви или друштво васпитавали и одгајали убицу? Јесу ли му родитељи убијене деце или ви ставили пиштољ у руку? Кад сте га водили у стрељану, мислили сте да је то храбро. Где је сада храброст?

Оптужница у име здравог разума

Очиглednој намери не треба филозофско тумачење. Опозиција се бори да сруши власт. Али шта мисле и раде људи који су пројектовали, реконструисали и контролисали радове на Железничкој станици? О чему размишљају? Шта чекају? Зашто сами не оду у полицију и тужилаштво

(Дневник, 10. новембар 2024)

Подижем оптужницу против свих који се због својих пропуста у вези с реконструкцијом Железничке станице сакривају иза политичара. И који чекају да оштрицу беса због смрти 14 људи отупе оставке једног или више министара. Или целе Владе. Подижем оптужни предлог против свих који од туге унесрећених породица граде платформу за свој политички успех и уништавају Нови Сад.

Несрећа на Железничкој станици*, трагична у сваком погледу, уместо дубоког и искреног жаљења за изгубљеним животима и неупитне потребе за рационалним преиспитивањем чињеница донела је насиље и хаос. У времену кад би требало да преовлађује мудрост, доминира нагон да се несрећа претвори у уличну револуцију и фестивал простоте. Политичка корист организатора протеста постала је важнија од туге породица жртава. Што би рекао Волтер, имају огромну вољу за мржњу и прогон, али нимало за искрену тугу.

Невино страдали нису политичка монета. Велика трагедија захтева велику смерност. Велику саосећајност. Велику солидарност. Патња се исказује болом, тугом и подршком. Уместо тога, видели смо хаос. И насиље. Видели смо нападе на Градску кућу, један од најважнијих културно-историјских споменика у Новом Саду. Нисмо видели нимало пијетета, нимало саосећања. Емпатија је чин милосрђа, а не карневал вандализма. Добронамеран човек фанатичној вољи за испољавањем варварских тежњи супротставља снагу разума. Људскост надређује рушилачким нагонима.

* До несреће на Железничкој станици у Новом Саду дошло је 1. новембра 2024. године. Страдало је 14 и повређено двоје људи. Двоје повређених је касније подлегло повредама. Три дана након несреће покренути су протести и блокаде који су трајали више од 12 месеци.

Да ли неко стварно верује да се несреће и трагедије не догађају и у другим земљама? Или да у другим земљама након несрећа долази до аутоматске смене власти? Несреће нису усамљене. Нити специфичност Србије. Надстрешница на новом терминалу аеродрома „Шарл де Гол", у који је уложено 750 милиона евра, срушила се 2004. дан након отварања и убила четири, а повредила више од десет људи. Али нико није тражио Ширакову оставку. Нити је неко тражио Бушову оставку кад је 2007. приликом пада међудржавног моста у Минеаполису погинуло 13 и повређено више од 145 људи.

Организатори протеста не траже казне за стварне кривце. Они несрећу користе као политичку платформу. Сами су рекли да оставке Милана Ђурића и Милоша Вучевића не захтевају из осећања туге и жалости, већ да би преузели власт. Уверени су да ће се СНС уплашити протеста. И урушити. Ту постоје два проблема. Протесте организују од 2017. и могли су се уверити да их се власт не плаши и да су им сви протести ишли наруку. Друго, на власт се не долази на улици. Паљењем. Уништавањем. И демолирањем. На власт се долази вољом народа. На изборима.

И зато су протести политичка диверзија. У приручницима за извођење обојених револуција пише да за рушење власти на улици треба користити сваку прилику. Нарочито неки трагични догађај и преко њега дехуманизовати власт. Приказати је као ауторитарну. Као бездушну. Као безосећајну. Као неодговорну. Дискредитовати је као скупину корумпираних људи који су одговорни за сваку несрећу, за сваку жртву. У прошлости, садашњости и будућности. Несреће претварати у јавни скандал и ширити међу грађанима уверење да ће живети боље само ако власт отму уличним протестима.

Кажу, гневан народ је бацио камење! Ко је народ извео и усмерио га да гнев искали на најпознатијем симболу Новог Сада? Знате ли да Градску кућу нису тако вандализовали Аустроугари у Првом светском рату? Да је нису оштетили окупатори у Другом светском рату? Гнев није особина цивилизованог човека. Гнев је нагон звери. Цивилизован човек га контролише. То га чини човеком.

Очигледној намери не треба филозофско тумачење. Опозиција се бори да сруши власт. Али шта мисле и раде људи који су пројектовали, реконструисали, и контролисали радове на Железничкој станици? О чему размишљају. Шта чекају? Зашто сами не оду у полицију и тужилаштво? Нису радили на моби. Него за паре. Кад су правили прорачун и обрачун својих сатница и дневница, нису се крили иза политике. Све што је урађено и није урађено била је њихова дужност.

Исто бих им поручио да се несрећа десила кад су на власти биле демократе и њихови сателити, против којих се борим 25 година. И само немојте да тврдите да се несреће нису дешавале у њихово време. Немојте да се крије иза политичара! Није њихов посао да знају векторе, варијабле, интеграле, косинусе. Њихов посао је само да обезбеде паре. И дали су колико сте ви израчунали.

Не гради држава објекте. Држава финансира њихову градњу. Држава не пројектује објекте. Држава плаћа пројектанте да то раде. Влада је одговорна само ако не да паре за оно што пројектанти предвиде и што струка захтева и налаже. Била би крива да је струка тражила још три, пет, или колико год милиона евра, за реконструкцију, а она одбила да их да. Али није. Све што сте обрачунали и написали добили сте. До динара.

Је ли Влада требало да вам каже да израчунате нове елементе? Проверите јесу ли све сајле и њихови осигурачи на месту? Је ли требало да вам Вучић скрене пажњу на то да је ваш посао да се бавите статичким прорачунима? Је ли Милош Вучевић имао обавезу да вас информише да имате дужност да своје обавезе извршавате савесно и одговорно, да примените стручна знања која имате? Је ли вам се Милан Ђурић мешао у рачуницу? Је ли то радио Милош Вучевић? Александар Вучић? Нико од њих. Ви сте били обавезни да урадите посао поштено у складу с правилима струке. Не мора то нико да вам каже. Кад нисте имали интелектуалног и стручног поштења да урадите посао како треба, имате ли минимум људске етике да кажете – ми смо погрешили? Знам, то је тешко. Живот је леп. Али је исто тако био леп и људима који су погинули. И људима који су тешко повређени, такође.

Организатори протеста не траже казне за стварне кривце. Они несрећу користе као политичку платформу. Сами су рекли да оставке Милана Ђурића и Милоша Вучевића не захтевају из осећања туге и жалости, већ да би преузели власт